

FELAN GÅR...

Katr. holms
Kuriren
25.6.73

KOR STORMADE TÄLTPLATS!

□ Ungdomarna sluter upp allt talrikare vid spelmansstämorna. Under repetitionen inför stämman i Julita på midsommardagen hittade vi den här gruppen tillsammans med musikkonsulent Folke Andersson. Ungdomarna är från vänster Annika och Erik Österlund, Floda, samt Eva Kristina Andersson, Annika Pettersson, Britt-Marie Karlsson och Monica Wahlqvist från Katrineholm. Foto: Henry Svensson.

Arets midsommarfirande i Katrineholmsbygden blev en fullträff. Nöjda arrangörer sken i kapp med solen, och polisen kan notera en ovanligt lugn helg. Överallt där man dansat kring midsommarstången eller firat midsommar på annat sätt har uppslutningen varit god.

Vid Julita skans, där man av tradition firar midsommar intensivare än på de flesta andra håll, kunde man räkna in 3.000 personer på midsommarafton vid dansen kring stången. På den

stora campingplatsen vid Julita gård kunde man räkna in 1.100 tält. Men ordningen var ovanligt god.

En stor polisstyrka var som vanligt kommanderad till platsen, men några ingripanden behövde sällan ske. Några fyllerister var allt. Enda intermezzot inträffade tidigt på morgonen midsommardagen, då någon glömde stänga en grind och 40 kossor stormade in på tältplatsen.

En tradition sedan 1920-talet

är Södermanlands Spelmansförbunds stora stämma vid Julita skans, som i år arrangerades i 30 graders värme på midsommar dagen. Men trots att värmen måste ha varit olidlig för spelmännen i de tjocka folkdräkterna, förtogs inte spelglädjen.

Gustaf Wetter, som vid det här laget lett cirka 150 spelmansstämmor, höll i takt pinnen (fiolstråken) även den här gången. Och liksom i fjol blåste 10-åriga Manuel Tysk in stämman i sin näverlur.

Veteranen Ivar Boström, 87 år, från Valla, som nyligen utnämndes till riksspelman, visade att han ännu kan hantera en fiol och spelade några låtar efter sin far, Albert Boström.

Men, allra roligast var nog att se alla ungdomar som sluter upp vid spelmansstämorna. Det ungdomliga inslaget har ökat markant de senaste åren, något som den gamle spelmannen Gustaf Wetter med glädje konstaterade. Se insidorna om midsommarfirandet!

Spelmansstämma i Julita tradition se'n 20-talet Veteraner och mycket ungdom — och en spelglädje utan like

K-K 25.6.73

Det är tradition hos Södermanlands Spelmansförbunds ungdom att en spelmansstämma ska anordnas vid Julita skans på midsommaren. En tradition som visserligen legat nere några år men som återupptagits och som upprätthålls även i år på midsommar dagen i ett strålende sommarväder. Snudd på 30 grader var det när 50-talet gamla och unga spelmän tågade fram till scenen med fanbärare i täten följda av Gustaf Wetter — hedersordförande och konferencier — gestikulerande med fiolstråken och 10-åriga Manuel Tysk med sin långa näverlur. Allt medan Lästringe gånglåt genljöd mellan de gamla museibyggnaderna och över Öljaren. Det är också tradition att man tågar in till just den låten — och att man avslutar stämman med Österåkers brudmarsch.

Det måste vara hjärtans roligt att vara spelman och få vara med och spela på en sådan här stämma. Knappast i något annat sammanhang kan man se en sådan spelglädje hos aktörerna som på en riktig spelmansstämma. Men det måste ha varit olidligt varmt för spelmännen i sina folkdräkter. Varje år ökar också det ungdomliga inslaget i stämmorna. Många unga, duktiga pojkar och flickor fanns med som kommer att föra spelmanstraditionerna vidare.

Cirka 2.000 personer hade mött upp för att höra spelmännen, som inte bara kom från Sörmland utan också från bla Närke och Östergötland. Efter Sköldinge skänklåt kunde Gustaf Wetter — som vid det här laget hunnit med att leda omkring 150 stämmor! — hälsa rullstolsbundne hedersledamoten C G Axelsson, 81 år, från Floda välkommen till Julita skans. C G Axelsson tillhör de verkliga veteranerna — har skrivit många låtar och var med när Södermanlands Spelmansförbund bildades 1925 i Malmköping. Med då var också Gustaf Wetter samt Flodabon Arvid Johansson, som numera vistas på Furuliden.

□ 10-ARING MED NAVERLUR

Liksom i fjol blåstes stämman in i näverlur av Manuel Tysk, som nu hunnit bli 10 år. Låten hade han komponerat själv — eller rättare sagt, det var en ren improvisation — och Manuela musikalska påbrå finns väl på pappa Lennarts sida. Lennart Tysk sågs som vanligt flitigt i spelstegen när Vingåkers gille för låt och dans fanns på scenen.

Efter Manuela framträdande fortsatte spelmännen med Polska från Oxelösund, en äkta Aug. Widmarks-vals, Brudpolska av Rosenberg från Mellösa (som dansades i Sörmland för 100–150 år sedan), Julita brudmarsch av Albert Boström, Tystbergavisan ef-

ter Axel Fredrik Bergström från Tystberga samt slutligen Axelssons vals — en gammal Widmarksvals som C G Axelsson upptecknat.

I TUR OCH ORDNING

Efter det inledande allspelet fick de olika spelmanslagen framträda i tur och ordning. Där fanns Nyköpings och Södertäljes spelmanslag, Vingåkers gille för låt och dans, Nils Pettersson från Norrköping och Georg Ingvaldsson från Aby samt Närkesspelmännen Bertil Rydberg (i Värandsdräkt och yvigt skägg), Ragnar Forsgren och Gunnar Kärnheim.

Unge Erik Österlund från Floda spelade solo Kadriilj av C G Axelsson på klarinett.

ANNU EN VETERAN

Gustaf Wetter fick tillfälle att hälsa ytterligare en veteran välkommen till stämman. 87-åriga Ivar Boström från Valla är en av de äldsta medlemmarna i förbundet. Nyligen utnämndes han till riksspelman och pryddes med en silvermedalj. Hans far, den store spelmannen Albert Boström, fick samma utmärkelse 1910.

Ivar Boström var också med när förbundet bildades 1925. Men han var lite för blygsam för att träda fram då. Men på stämman fick den vitale 87-åringen lov att sätta fiolen under hakan. En polska och en vals lekte han fram in-

nan han avslutade med Julita brudmarsch, alla tre låtarna efter fadern.

JUBILEUMS-SPEL

Bälgakungen Yngve Andersson från Norrköping medverkade som vanligt med sina bälgspel. Han berättade att han firar 50-årsjubileum i år. Han samlar också på bälgspel och har nu fått ihop 49. Det 50:e beslutade han sig för att bygga själv, och det spelet, tillverkat av ett pårönträd, invigde han i Julita med en Jularbolåt.

Gustaf Wetter spelade Gökpolska efter Bergström i Tystberga och övertog sedan "den ondes" roll och spelade Pintorpafruns polska. Den polskan spelade enligt sägnerna den onde när han kom till Ericsberg för att hämta Pintorpafrun. Wetter avslutade med Tiskelocko.

FOLKDANS

Katrineholms spelmanslag spelade Brudmarsch från Lerbo samt ett par polskor. Vidare framträdde Söderköpings spelmanslag med en 11-årig pojke som yngste fiolspelare samt förbundets ordförande Arne Blomberg från Södertälje. Stämman avslutades med allspel.

Efter spelmännen tog Verdandis folkdanslag över, och efter dansarnas fina framträdande avslutade man eftermiddagsprogrammet med lekar kring midsommarstången.

SÖREN SOLDAN